

Vlci
nechybějí
v žádné
formě ani
v autorově
šatníku

Vlci a harleyáři

„Orel a vlk jsou symboly svobody a volnosti. Proto se jimi zdobí vyznavači motocyklů Harley-Davidson,“ řekl mi na naší brněnské zahradě nad šálkem čaje jeden z nejlepších amerických ultramaratonců a pravověrný „harleyář“ Tom Possert.

Když počátkem dvacátého století kutili jednadvacetiletý William S. Harley a dvacetiletý Arthur Davidson ve staré dřevěné kůlně na své motorce, netušili, jakou svým počínáním spustí lavinu... Na vrata kůlny však již tehdy vryli nápis: **HARLEY-DAVIDSON MOTOR Co.** Roku 1903 z nich slavnostně vytlačili svůj první závodní motocykl. Mladíci, posedlí motocyklovými závody, se dočkali prvního úspěchu: jejich stroj vyhrál roku 1905 patnáctimílový závod v Chicagu, a tak mohli ve své firmě zaměstnat prvního dělníka. Už v roce 1909 se poprvé objevuje možnost dostat k H-D originální náhradní díly. Roku 1910 je poprvé použito slavné logo Bar'n -Shield a o rok později je zapsáno

Patentovým úřadem Spojených států amerických.

H-D VE VÁLKÁCH

Již v roce 1918 byla skoro polovina motocyklů H-D vyrobena pro potřeby americké armády. Odhaduje se, že na konci první světové války tvořily většinu z 20 tisíc armádních strojů motocykly Harley-Davidson. Na této motorce vjel také - jako první Američan - poručík Roy Holz do poraženého Německa.

V roce 1941 vstoupily USA do druhé světové války na válečných modelech H-D. Oblíbený byl zejména unikátní model XA 750 pro nasazení v poušti. Během druhé světové války vyrobil Harley-Davidson devadesát tisíc motocyklů pro válečné

účely. Po skončení války zůstalo mnoho z nich v Evropě, kde byly nadále používány desítky dalších let k bohubilým mírovým vyjížděním.

ZLATÁ LÉTA

S érou beat generation a hippies v padesátých a šedesátých letech 20. století se současně zrodil i nepřehlédnutelný kult Harley-Davidson, který - navzdory tomu, že hvězda hipíků dávno pohasla - trvá u některé části populace dodnes. I nesmrtelný Elvis Presley neodolal a s chutí si zapózoval (roku 1956) na modelu KH 1956 pro titulní stránku motoristického časopisu The Enthusiast. V roce 1957 přinesl model Sportser motor 901,3 ccm, tedy první superbike. V roce 1965 je model Duo Glide vystřídán modelem Electra Glide, který se stal - díky mnoha úspěšným americkým filmům - světovým kultovním předmětem!

EASY RIDER

Chromovaná nádhra motocyklů Harley-Davidson zaplnila kouzlo stříbrných pláten. Kultovním filmem se stala především Bezstarostná jízda (Easy Rider) režiséra Dennise Hoppera z roku 1969 s Peterem Fondou (nejméně slavným příslušníkem

rodinného hereckého klanu Fondových) a začínající hereckou superhvězdou Jackem Nicholsonem. Dva hipíci, projíždějící Amerikou na silných strojích, kteří se setkávají s dobrosrdečností i nepřátelstvím svých usedlých spoluobčanů, nadschly a zlomily divákům srdce takřka na všech kontinentech.

Od těch dob se motocykly Harley-Davidson objevily na plátně nesčíslněkrát. Zdařilé i méně zdařilé kopie však jen stěží mohou zastínit originál a latku, kterou snímek Easy Rider kdysi nasadil...

OREL KROUŽÍ SÁM

V roce 1977 přišla značka H-D s novým modelem FXS Low Rider s nízkým posezem a s řídítky v dragsterovém stylu. V roce 1981 se skupina H-D MC odštěpila od koncernu AMF a novým logem se stal „Eagle Soars Alone“ - Orel krouží sám. V roce 1983 byl založen Harley Owners Group - největší motocyklová organizace světa, která již v roce 2000 měla více než půlmilionovou členskou základnu. Roku 2003 oslavili harleyoví nadšenci sté výročí založení své uctívané značky. 1. června 2006 byla v Milwaukee ve Wisconsinu zahájena výstavba muzea Harley-Davidson.

VLČÍ MÓDA

Vyznavači motocyklů Harley-Davidson si potrpí na charakteristickou image, na módní doplňky i rázovité oblečení. Módní návrháři (a šperkaři) samozřejmě zavětřili příležitost a nezaváhali. A na svých výrobcích pochopitelně popřáli místo erbovním symbolům svobody a volnosti: orlům a vlkům. Krále oblohy i impozantní psovité šelmy tak objevíme na tričkách, mikinách, vestách i bundách. Samozřejmě je najdeme i na originálních

Zadní blatník motocyklu Harley-Davidson

nášivkách a nálepkách. Navíc motorkáři si jimi s oblibou nechávají zdobit i své silné stroje (zejména americkou retuší). Vlci a orlové na nás hledí i z hrníčků, cestovních termohrnků a z termosek... A samozřejmě nechybí ani na klíčenkách a plastových figurkách - talismanech.

Svou šanci vytušili také výrobci šperků: vlčími a orlími symboly zdobí prsteny, náramky, přívěsky, brože, bola a spony na opasky (často se přitom nechávají inspirovat i například šperkařským mistrovstvím indiánských umělců z kmene Navaho).

Harleyáři si rovněž potrpí na zdobení těla tetováním. Na letních motorkářských srazích můžeme sledovat pod širým nebem originální vernisáž na opálených tělech: z bicepsů i zad na nás vrčí vlci a roztahují křídla orli bělohlaví...

IRONIE

Je charakteristickou ironií osudu, že se

vlci a orlové stali obdivovanými symboly v době, kdy jejich početní stavy byly kvůli (ne)lidskému pronásledování a barbarckému hubení dramaticky zdecimovány. O vlčí genocidě jsme se již zmiňovali mnohokrát. O mnoho lépe na tom však nebyl ani orel bělohlavý (*Haliaeetus leucocephalus*), impozantní dravec (délka až 81 cm a rozpětí křídel až 2 m). Přestože je symbolem Spojených států amerických, Američané se k němu uctivě rozhodně nechovali: nejenže ničili jeho životní prostředí, především jej naprosto bezohledně hubili. Teprve přísná ochrana orlů bělohlavých zajistila záchranu těchto překrásných dravců. (Na Aljašce a v západní Kanadě se naštěstí těmto orlům dařilo vždy dobře.)

Zajímavostí je, že charakteristické černobílé opeření mají tito dravci teprve ve věku pěti let; mladší ptáci jsou hnědí (proto je nezkušení pozorovatelé někdy považují za orly skalní). Orli bělohlaví dávají přednost břehům jezer, řek i mořskému pobřeží, poněvadž se živí přede-

Orel bělohlavý je symbolem Spojených států amerických

vším rybami. Na podzim se tito orlové shromažďují u některých řek (například u řeky Chilkat na Aljašce), kde loví táhnoucí lososy (na poměrně malém úseku řeky se tak mohou shromáždit i tisíce orlů bělohlavých). (Živí se nejen lovem, ale často i paběrkují na úlovcích medvěďů.) Zajímavý je i tok těchto impozantních dravců: samec se vrhá na samici letící pod ním; občas se ve vzdušném baletu zamilovaný pár vzájemně zaklesne pařáty a vířivě padá k zemi.

P. S. „Harley-Davidson, to není jen motocykl, je to spíš životní styl, úhel pohledu, světónázor...“ tvrdil mi zasněně vytrvalostní běžec a motorkář Tom Possert s tajemným a trochu rozpačitým a plachým úsměvem ve tváři. Muž, po jehož motocyklu H-D vyrobeném v roce 1986 „pobíhají“ vlci. Vlčí smečka zdobí palivovou nádrž, blatníky i Tomovu přilbu. „V sedle harleye vnímáš všechno jinak, ostřeji... Vítr, krajinu, dálku i svůj vlastní život...“ Jaroslav Monte Kvasnica

Vlčí smečka na nádrži Harley-Davidson

